

A másik talán kis dolognak látszik, de az észlelő számára nem az: a tea ! Egy termosz pár embernek bőven elég és ha forrón marad akár pár órányi akaraterő felvételt is jelent fogyasztása. Amikor erről külföldi meteortáborok beszámolóiban olvastunk, mi is kis dolognak hittük, de rájöttünk, hogy nem az. Pusztán a felöltözés nem elég !

Keszthelyi Sándor
Uránia, Budapest

. . .

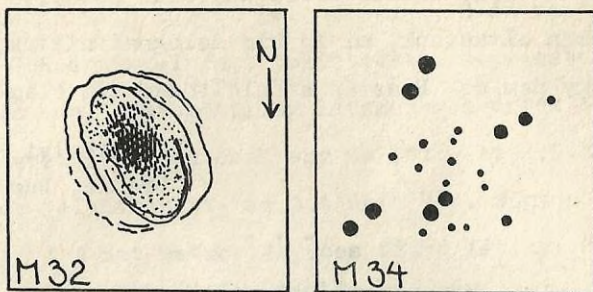
Messier objektumok között

Valójában Messier nem egyetlen katalógust, hanem három külön jegyzéket állított össze a ködszerű és halmazszerű objektumokról. Az első a mai 1-45 sorszámuak tartalmazta, ez a Párizsi Tudományos Akadémia "Memoires"-ében jelent meg. A következő huszonhárom objektum a "Connaissance des Temps" 1781-es almanachjában lett közölve, ugyanennek az 1784-es almanachjában kerültek sorra a 69-103 sorszámuak. Végül a 103-109 számúakat, amelyeket Messier vélhetően ismert, csak nem katalogizált; az utókor javasolta a Messier-katalógus teljessé tételéért.

Kivételesen csak két objektummal jelentkeztünk. Az ok: a 20 cm-es műszer 1975. őszi generáljavítása.

M32 $00^h40,0 + 40^o36$, Galaxis az Andromédában, 8,7 mg, $d=3'$ 2,2 milliő fényév. Az NGC szerint: "Figyelemreméltó, nagyon fényes, nagy, kerek, hirtelen fényesedik a közepén, a mag felé". A nagy Androméda köd magjától 24 ivpercre van délre. Szerintünk egy maximum 1,5 ivperces méretű, 7 mg össz-

fényességü, kis maggal és halványabb peremvidékkel rendelkező gomoly. Első látásra ködös csillagnak látszik. A kis objektum valójában kétezer fényév átmérőjű !

M34 $02^h 38,8 +42^\circ 34$, Nyilthalmaz a Perseusban, 5,5 mg, $d=18'$ 1400 f.é. Az Algoltól pár fokkal nyugatra levő ritka halmaz csillagait két csoportba lehet sorolni: 7 és 11 mg-os osztályra. Összesen 22 db csillag látszott. A teljes átmérőjü 12 ivperc. A csillagok több kettőst alkotnak. 1764-ben jegyezte fel Messier, a katalógusok szerint egy tucat csillag van 9 mg-ig és a halmazba összesen 80 csillag tartozik. A legfényesebb 7,3 mg-os csillag nem tagja a halmaznak, csak látszólag. Végül az NGC véleménye: "Fényes, nagyon nagy halmaz, kevésbé tömör, 9 mg-os csillagok alkotják".

Holl András, Juhász Róbert,
Kökény Imre, Budapest Uránia

...